

Ракицький Олександр,
студент 4 курсу ОС «Бакалавр»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: **Стендер С.В.,**
к.е.н., доцент кафедри обліку, оподаткування та
технологій електронного бізнесу,
Подільський державний аграрно-технічний
університет,
м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Стан та використання необоротних активів є важливими для забезпечення конкурентоспроможності підприємства, а їх склад та структура зумовлюють можливості підприємства відносно виробничого процесу. В реаліях сучасного бізнесу користувачі прагнуть отримувати своєчасну та якісну інформацію про стан та використання необоротних активів, що сприяє результативному управлінню підприємством.

Тому у сучасних умовах інформація про стан і використання необоротних активів є надзвичайно актуальною. Вона полягає в тому, що правильність, достовірність, неупередженість та правдивість важливих для користувачів показників фінансово-господарського стану підприємства залежать від повноти та об'єктивності відображення в господарських операціях інформації щодо необоротних активів в фінансовій звітності та бухгалтерському обліку.

Відповідно до п. 29 Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів № 561 рішення про характер і ознаки здійснюваних підприємством робіт, тобто: спрямовані вони на підвищення техніко-економічних можливостей (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо) об'єкта, що приведе у майбутньому до збільшення економічних вигід, чи здійснюються для підтримання об'єкта в придатному для використання стані та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання – приймається керівником

підприємства з урахуванням результатів аналізу існуючої ситуації та суттєвості таких витрат [1].

Наприклад робіт, що приводять до збільшення очікуваних майбутніх вигід від об'єкта основних засобів, наведено в п. 31 Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів № 561, а саме: модифікація, модернізація об'єкта основних засобів з метою подовження терміну його корисної експлуатації або збільшення його виробничої потужності; заміна окремих частин устаткування для підвищення якості продукції (робіт, послуг); впровадження ефективнішого технологічного процесу, що дасть змогу зменшити первісно оцінені виробничі витрати; (надбудова) будівлі, що збільшить кількість місць (площу) будівлі, обсяги та/або якість виконуваних робіт (послуг) чи умови їх виконання [2].

Приймання закінчених робіт з ремонту і поліпшення основних засобів (модернізації, добудови, реконструкції тощо) оформляється Актом приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів (типова форма ОЗ-2). Існують певні особливості відображення ремонтів у податковому обліку. Для продовження строку служби або поліпшення якісних характеристик (потужності, продуктивності) основних засобів підприємство здійснює їх ремонт, реконструкцію, переоснащення, модернізацію тощо. Витрати, пов'язані з модернізацією, модифікацією, добудовою, дообладнанням, реконструкцією, ремонтом, у податковому обліку класифікуються як поліпшення основних засобів незалежно від того, збільшують вони економічні вигоди від використання основних засобів чи ні.

Дата збільшення валових витрат у межах 10-відсоткового ремонтного ліміту визначається за загальними правилами першої події, за винятком ситуації, коли виконавець ремонтних робіт або постачальник товарно-матеріальних цінностей для ремонту не є платником податку на прибуток або сплачує цей податок за ставкою нижче звичайної. У цьому випадку валові витрати відображаються за принципом нарахування таких витрат (факт підписання акта виконаних робіт, оприбуткування товарно-матеріальних цінностей, призначених

для ремонту, тощо).

До поліпшення основних засобів відносять реконструкцію, модернізацію, технічне переозброєння та інші види поліпшення основних засобів, а також поточний і капітальний ремонт об'єктів основних засобів, якщо такі ремонти сприяють збільшенню майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від їх використання. Ремонтна діяльність забезпечує постійну підтримку основних засобів у робочому стані. Зазвичай незначні ремонти і заміна запасних частин вважається ремонтною діяльністю.

На практиці слід чітко визначити ремонтну та відновлювальну діяльність, тому рекомендується ці критерії фіксувати в обліковій політиці підприємства, а також для угорських підприємств у Загальних правилах оцінки. Відновлення – діяльність підприємства, яка передбачає відновлення початкового стану зношених основних засобів, внаслідок якої зростає строк корисного використання основних засобів, відновлюється початковий технічний стан, потужність, якість виробленого продукту покращується, і очікується отримання економічних вигод [3].

Не вважається відновленням накопичений не проведений поточний ремонт, незалежно від величини витрат. Модернізація також вважається відновленням, якщо внаслідок її проведення підвищується продуктивність, економічність об'єкту основних засобів.

Облікове відображення ремонтів в Україні здійснюється за рахунок капітальних інвестицій, витрати списуються на витратні рахунки в залежності від того, де використовується основний засіб (табл. 1).

Таблиця 1

Облікове відображення ремонтів та поліпшення основних засобів

Бухгалтерські проводки	Зміст господарської операції
Дт 10 Кт 15	Зарахування витрат після завершення робіт з поліпшення основних засобів на зберівісної вартості
Дт 10 Кт 15	Затрати по закінченій реконструкції (добудові об'єкта)
Дт 23, 91, 92, 93, 94 Кт 20, 65, 66, 68	Ремонт, технічний огляд і технічне обслуговування основних засобів

Ремонти можуть здійснюватися самим підприємством або іншим підприємством за договором. В останньому випадку первинним документом для запису господарської операції є, наприклад, рахунок.

Список використаних джерел

1. Замлинський, В.А. Облік основних засобів: переосмислення принципів та завдань [Електронний ресурс]. Облік і фінанси АПК. 2010. № 1. Режим доступу [http:// www.nbuvi.gov.ua/portal/Soc_Gum/Oif_apk/2010_1/9_Zamlin.pdf](http://www.nbuvi.gov.ua/portal/Soc_Gum/Oif_apk/2010_1/9_Zamlin.pdf).
2. Зима, Г.І. Проблеми формування облікової політики щодо необоротних активів [Текст]. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету*. Серія: Економічні науки. Вип. 10. Кіровоград: КНТУ, 2014. Ч. II. С. 96-100.
3. Ильин, М.В. Сравнительная политология: научная компаративистика в системе политического знания [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.politstudies.ru/fulltext/2001/4/14.htm>.
4. Информационные технологии бухгалтерского учета, анализа и аудита [Текст]: учеб. Пособие. Г.В. Фёдорова. [5-е изд., стер.]. Издательство «Омега-Л», 2015. 296 с.
5. Івануса Н.І. Методичні особливості аналізу використання основних засобів на підприємстві [Текст]. *Економічний аналіз : Збірник наукових праць кафедри економічного аналізу і статистики*. Випуск 2. Тернопіль : ТНЕУ, 2010. С. 279-281.